

Randers Kommune

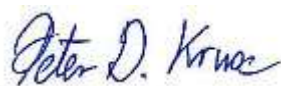


## MILJØGODKENDELSE

af svinebruget, Lindegårdsvej 62, Linde Tvede  
8930 Randers NØ

## REGISTRERINGSBLAD - MILJØGODKENDELSE

Landbrugets beliggenhed	Lindegårdsvej 62 Linde Tvede 8930 Randers NØ
Matrikel nr.	9a Linde By, Linde m. fl.
Cvr. nr.	26125871
Ejer af landbruget	Niels Martin Vestergård Lindegårdsvej 62 Linde Tvede 8930 Randers NØ
Driftsansvarlige	Samme som ejer
Godkendelsesbetegnelse	§ 12 - Slagtesvin over 210 DE/ 2.000 stipladser
Tilsynsmyndighed	Randers Kommune
Sagsnr.	09.17.18-P19-8-13
Godkendelsens dato	15. oktober 2014



Peter Dalgas Kruse  
Biolog

<b>REGISTRERINGSBLAD - MILJØGODKENDELSE.....</b>	<b>2</b>
<b>RESUMÉ .....</b>	<b>4</b>
<b>GENERELLE FORHOLD .....</b>	<b>5</b>
<b>VILKÅR FOR GODKENDELSEN.....</b>	<b>6</b>
<b>Generelt .....</b>	<b>6</b>
<b>Anlæg.....</b>	<b>6</b>
<b>Produktionstilladelse.....</b>	<b>6</b>
<b>Lugt .....</b>	<b>6</b>
<b>Udformning af nye bygninger og beplantning.....</b>	<b>7</b>
<b>Foder .....</b>	<b>7</b>
<b>Støj .....</b>	<b>8</b>
<b>Energi og vand .....</b>	<b>8</b>
<b>Olie .....</b>	<b>8</b>
<b>Opbevaring og håndtering af husdyrgødning .....</b>	<b>9</b>
<b>Ophør .....</b>	<b>9</b>
<b>Arealer .....</b>	<b>9</b>
<b>Egenkontrol.....</b>	<b>10</b>
<b>Uheld.....</b>	<b>10</b>
<b>KOMMUNENS VURDERING .....</b>	<b>11</b>
<b>OFFENTLIGGØRELSE.....</b>	<b>28</b>
<b>KLAGEVEJLEDNING .....</b>	<b>29</b>
<b>BILAG.....</b>	<b>30</b>

## RESUMÉ

Miljøgodkendelsen vedrører udvidelse af dyreholdet fra 180,68 DE (7.035 slagtesvin 30-102 kg) til 433,09 DE (15.500 slagtesvin 32-107 kg, 3 tyrekalve (40-220 kg), 3 ungtyre (220-440 kg) og 10 får).

I forbindelse med udvidelsen bygges der to nye stalde på i alt ca. 2.200 m<sup>2</sup>. Desuden opføres en ny gyllebeholder på ca. 3.000 m<sup>3</sup> med fast overdækning. Som følge af udvidelsen opføres to nye kornsiloer (å 13,6 m højde og 16,4 m diameter), hvoraf den ene er opført (anmeldt efter Godkendelsesbekendtgørelsen). Udover de nye bygninger omfatter anlægget et stuehus, to maskinhuse (650 m<sup>2</sup>), to siloer, to gyllebeholdere (i alt 3.000 m<sup>3</sup>), en kvæg/fårestald (300 m<sup>2</sup>) og tre svinestalde (1.780 m<sup>2</sup>).

Udover Lindegårdsvej 62, ejes og drives der produktion af 4.000 slagtesvin (30-102 kg) på Hadsundvej 451, 8389 Gjerlev J under samme CVR nr. og husdyrgødningen herfra indgår i denne godkendelse. Desuden ejes Lindegårdsvej 63, 8930 Randers SØ, som er beboelse uden landbrugspligt.

Hovedparten af den producerede husdyrgødning (318,46 DE) udbringes på egne arealer. Ansøger råder over i alt ca. 227,47 ha ejede/forpagtede arealer til udbringning af husdyrgødning. De ejede/forpagtede arealer er beliggende i Randers Kommune. Kvæg- og fårebesætningen er udegående 11 måneder om året udenfor udbringningsarealet. Dybstrøelse fra opstaldning køres direkte ud fra staldene og nedbringes straks. Den resterende mængde husdyrgødning (215 DE svinegylle) afsættes til biogasanlæg.

Randers Kommune vurderer, at der kan meddeles miljøgodkendelse til svinebruget på nærmere fastsatte vilkår vedrørende brugets drift og indretning.

Randers Kommune har således for at forhindre gener (lugt m.m.) hos naboer bl.a. stillet vilkår om:

- Placering og udformning af staldenes ventilationssystem
- At der jævnligt skal foretages serviceeftersyn på og rengøring af staldenes ventilationssystem
- At der etableres slørende beplantning øst for anlægget

Endvidere er der af hensyn til beskyttelse af følsom natur, overfladevand og grundvand og krav om anvendelse af bedst tilgængelig teknologi bl.a. stillet vilkår om:

- At slagtesvinene tildes foder med et indhold af kvælstof og fosfor, som er lavere end normen (landsgennemsnit).
- At der etableres 7 % ekstra efterafgrøder.



## GENERELLE FORHOLD

Randers Kommune godkender i henhold til § 12 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*<sup>1</sup> udvidelse af svinebesætningen på ejendommen Lindegårdsvej 62, 8930 Randers NØ under henvisning til de nærmere fastsatte vilkår i miljøgodkendelsen.

Ud over de nærmere fastsatte vilkår skal driftsansvarlige være særlig opmærksom på følgende:

- At grundlaget for godkendelsen er den sidst indsendte ansøgning, skema nr. 53178, version 3 (**bilag 1**).
- At ændringer i forhold til sidst indsendte ansøgning skal anmeldes til kommunen, herunder:
  - Ændring af bygningsmassen der fremgår af **bilag 2**, herunder etablering, eller renovering af bygninger, pladser, siloer, opbevaringstanke. m.v.
  - Ændringer af udbringningsarealerne der fremgår af **bilag 3**, herunder bl.a. tilkøb, frasalg, tilforpagtning, bortforpagtning, forpagtningsophør og anvendelse af markarealer hos tredjemand til udbringning af gødning. Anmeldelse af ændringer af svinebrugets udbringningsarealer skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse den 1. august, jf. § 25 i *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug*<sup>2</sup>. Kommunen tager herefter stilling til, om ændringen er godkendelsespligtig.
- At øvrige fornødne godkendelser eller tilladelser skal indhentes separat, herunder bygge- og nedsivningstilladelse fra kommunen.
- At øvrig lovgivning, som ikke er nævnt i denne godkendelses vilkår, skal overholdes - f.eks. den til enhver tid gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse. Vilkårene i godkendelsen er som hovedregel kun stillet for de punkter, hvor tilsynsmyndigheden vurderer, at kravene skal være mere vidtgående end de generelle bestemmelser.
- At godkendelsen betragtes som udnyttet ved enhver udvidelse/ændring af dyreholdet ud over det oplyste i nudriften – dvs. både ved hel og delvis udnyttelse af godkendelsen.
- At alle vilkår er gældende fra det tidspunkt godkendelsen er helt eller delvist udnyttet, medmindre andet er angivet.
- At første regelmæssig revurdering af miljøgodkendelsen skal foretages 8 år efter godkendelsens dato. Herefter vil godkendelsen blive taget op til revurdering mindst hvert 10. år.
- at en godkendelse af et IE-husdyrbrug (Husdyrlovens<sup>1</sup> § 12, stk. 1, nr. 1-3) skal revurderes når EU kommissionen offentliggør en ny BAT-konklusion.
- At godkendelsen, eller dele heraf, kan bortfalde hvis den ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

---

<sup>1</sup> Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 1572 af 20. december 2006.

<sup>2</sup> Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 1280 af 8. november 2013.

## VILKÅR FOR GODKENDELSEN

### Generelt

1. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på husdyrbruget, og driftspersonalet skal være orienteret om godkendelsens indhold.
2. Husdyrbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, dog med de eventuelle ændringer der fremgår af vilkårene.
3. Eventuelt ejerskifte skal meddeles tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter, det har fundet sted.
4. Godkendelsen bortfalder helt eller delvis, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsens dato, dvs. udvidelse og omlægning af dyreholdet skal være gennemført.

### Anlæg

#### Produktionstilladelse

5. Godkendelsen omfatter en produktion af 15.500 slagtesvin (32-107 kg), 3 tyrekalve (40-220 kg), 3 ungtyre (220-440 kg) og 10 får). Produktionstilladelsen svarer til i alt 433,09 DE (dyreenheder) efter omregningsfaktorer på godkendelsestidspunktet.
6. Gulvtyper i eksisterende og nye stalde skal etableres som beskrevet i ansøgningen:
  - 350 stipladser i eksisterende slagtesvinestalde med drænet gulv + spalter (33/67).
  - 1.362 stipladser i eksisterende slagtesvinestalde med delvis spaltegulv (25-49 % fast gulv).
  - 2.000 stipladser i nye slagtesvinestalde med delvis spaltegulv (25-49 % fast gulv).
7. Den årlige produktion af slagtesvin i eksisterende bygninger må ikke overstige 7.035 slagtesvin (32-107 kg).

### Lugt

8. De nye stalde og ventilationsafkastene på de nye stalde skal placeres som vist på tegningen i **bilag 2**. Afkasthøjden skal være minimum 5,5 m over terræn. Afkasthastigheden på nye og eksisterende ventilationsafkast skal være mindst 11,8 m/sekund.
9. Kommunen skal underrettes inden der foretages ændringer i ventilationssystemet. Ved væsentlige ændringer skal der indsendes nye OML-beregninger.
10. Staldbelægningen må ikke overstige 3.712 slagtesvin med en gennemsnitsvægt på 69,5 kg, svarende til i alt 258 ton.
11. Ventilationssystemet skal serviceres i overensstemmelse med producentens anvisninger og serviceeftersyn skal foretages af et akkrediteret firma.

12. Ventilation i de enkelte staldafsnit skal rengøres og efterses jævnligt (mellem hver indsættelse af et nyt hold grise).
13. Omrøring af gylle må kun finde sted umiddelbart forud for udbringning eller i forbindelse med etablering af flydelag.
14. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der skønnes at være større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

### **Udformning af nye bygninger og beplantning**

15. Ved opførelse af de nye stalde skal anvendes betonelementer med søsten og taget skal være grå tagplade.
16. Den nye gyllebeholder skal opføres i betonelementer og skal være med fast overdækning (teltoverdækning). Teltoverdækningen skal være beton-grå.
17. Der skal senest ét år efter byggeriets færdiggørelse, etableres afskærmende beplantning, bestående af mindst 3 rækker naturligt hjemmehørende løvtræer/buske øst for anlægget (jf. **bilag 2**). Beplantningens træer skal efter tilvækst minimum være 8 m høje og beplantningen skal stedse vedligeholdes.

### **Foder**

18. Til slagtesvinene skal der anvendes foder, som har et reduceret indhold af råprotein og fosfor i forhold til normen.
19. Den årlige udskillelse af kvælstof (ab dyr) må maksimalt udgøre 2,68 kg N pr. slagtesvin svarende til maksimalt 41.533 kg pr. år for den tilladte produktion (**bilag 4**).
20. Den årlige udskillelse af fosfor (ab dyr) må maksimalt udgøre 0,56 kg pr. slagtesvin svarende til maksimalt 8.741 kg pr. år for den tilladte produktion (**bilag 4**).
21. Som dokumentation for foderets indhold af kvælstof og fosfor skal der gennemføres effektivitetskontrol (E-kontrol) i hele besætningen med opgørelse af foderforbrug og vægtintervaller for slagtesvin.
22. Der skal føres logbog over foderblandinger, hvor der gemmes en indlægsseddel / foderoptimeringsudskrift minimum hver 3. måned.
23. En gang pr. planperiode gennemføres en beregning af slagtesvinenes samlede årlige udskillelse af kvælstof og fosfor – ud fra data fra effektivitetskontrollen og formlerne i bilag 4. Effektivitetskontrol og beregningerne skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

**Støj**

24. Husdyrbrugets bidrag til støjniveauet målt ved nabobeboelse i det åbne land må i intet punkt overstige følgende grænseværdier:

	<b>Tidsinterval</b>	<b>Grænseværdi</b>	<b>Midlingstid</b>
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	½ time

Tabel 1: Maksimalværdier for støj

Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.

Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

Såfremt kommunen får begrundet mistanke om, at vilkårene om støjgrænser ikke er overholdt, forlanges det, at husdyrbruget foretager de nødvendige tiltag og efterfølgende fremsender dokumentation for, at støjgrænserne ikke er overskredet. Udgifterne hertil afholdes af husdyrbruget.

Dokumentationen skal ske i form af målinger og/eller beregninger foretaget i en periode, hvor husdyrbrugets støj under normale forhold er maksimal. Dokumentation vedrørende støj skal udføres efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. nr. 5/1984, *Målinger af ekstern støj* og nr. 5/1993, *Beregning af ekstern støj fra virksomheder* eller Orientering nr. 9/1997.

Måling og beregning skal udføres af et målefirma, der er akkrediteret eller en person, der er certificeret til "miljømålinger – ekstern støj".

**Energi og vand**

25. Der skal udarbejdes en energirapport inden revurderingen.

**Olie**

26. Tankning af dieselolie, ophæng af tankpistol, påfyldning af smøreolie m.v. skal ske på en overdækket, befæstet plads uden afløb.

## Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

### 27. Gylle

I forbindelse med påfyldning af gyllevognen må der ikke spildes flydende husdyrgødning på jorden, således at der er fare for forurening af jord, grundvand, vandløb eller dræn.

Under de nuværende forhold må gylletankene ikke være forsynet med fastmonteret pumpe eller tømmer med traktorpumpe el.lign. Ved omlæsning skal der anvendes gyllevogn med påmonteret kran, som svinger ind over tanken. Hvis der ved omlæsning ønskes anvendt fast monterede pumper, traktorpumpe eller tilsvarende, skal der etableres en befæstet påfyldningsplads med fald mod afløb til opsamlingsbrønd el.lign. Etablering af en påfyldningsplads skal forinden anmeldes til kommunen.

Hvis der foretages overpumpning af gylle fra en tank til en anden, skal det altid ske under konstant manuel overvågning.

Til produktionsanlægget skal altid være en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning, svarende til mindst 9 måneders produktion fra svineholdet.

## Ophør

28. Ved ophør af husdyrproduktionen skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet i en miljømæssig forsvarlig tilstand. F.eks. skal der ske en fuldstændig tømning af husdyrgødning i stalde, gyllebeholder etc. og ske bortskaffelse af fodermidler og medicin.

## Arealer

### Generelt

29. På husdyrbrugets egne udbringningsarealer (227,47 ha) må der udbringes dybstrøelse fra det ansøgte kvæg- og fårehold. Desuden må der udbringes 318,25 DE i svinegylle svarende til 1,4 DE/ha pr. planår (1/8 – 31/7). Den resterende normproduktion af svinegylle skal afsættes udenfor husdyrbruget (biogasanlæg eller tredjemandsarealer).
30. Der må ikke udbringes andre former for organisk gødning f. eks. affald.
31. I tilfælde af ophør eller delvis udnyttelse af godkendelsen kan den udbragte mængde af husdyrgødningen fra husdyrbruget helt eller delvis erstattes af andre typer husdyrgødning eller anden organisk gødning eller slam. Det forudsættes dog, at mængden af kvælstof, som ikke indgår i gødningsregnskabet (uudnyttet kvælstof) ikke overstiger 6.785 kg N og at mængden af fosfor ikke overstiger 6.741 kg P.
32. Såfremt der sker en væsentlig ændring i gødnings sammensætningen i forhold til det ansøgte, kan kommunen forlange, at der foretages en beregning i ansøgningssystemet til dokumentation af, at udvaskning af kvælstof ikke er øget.

### Efterafgrøder

33. Der skal udlægges minimum 7,0 % ekstra efterafgrøder. Andelen af ekstra efterafgrøde skal lægges oveni den til hver en tid lovpligtige andel (pt. 10 % + 4 %).

De ekstra efterafgrøder skal til enhver tid følge reglerne for almindelige lovpligtige efterafgrøder. Lovgivningens alternative muligheder til efterafgrødekravet kan anvendes med den undtagelse, at ekstra efterafgrøder/mellemafgrøder skal udlægges på egne arealer (ejede + forpagtede arealer).

## Egenkontrol

34. Til kontrol af driftsvilkårene og forudsætningerne for godkendelsen skal der årligt føres journal med nedenstående oplysninger:
1. Data, der kan bruges til at lave opgørelser over antal ton dyr på stald ad gangen. Opgørelser over antal ton dyr på stald ad gangen skal kunne forevises for en vilkårlig dato på kommunens forlangende.
  2. Kvitteringer for service/reparation af ventilationsanlæg.
  3. Logbog for fodertilpasning, indeholdende:
    - Udskrifter for effektivitetskontrol (E-kontrol)
    - Indlægssedler / foderoptimeringsudskrifter for foderblandinger
    - Årlige beregninger af slagtesvinenes samlede udskillelse af kvælstof og fosfor
  4. Mark- og gødningsregnskab indeholdende oplysninger om produktionsniveau og mængden af det udnyttede og det uudnyttede kvælstof
  5. Ansøgning om enkeltbetaling.
  6. Kort over udbringningsarealer.

Oplysningerne skal opbevares i mindst 5 år og forevises på kommunens forlangende.

## Uheld

35. Ved uheld, der afstedkommer risiko for forurening af miljøet, skal beredskabet straks orienteres via tlf. 112. Instrukserne i den udarbejdede beredskabsplan for husdyrbruget skal følges. Endvidere skal kommunens tekniske forvaltning underrettes på tlf. 89 15 15 15.
36. Der skal udarbejdes en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan.
- Kortbilag over husdyrbruget med angivelse af oplag af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb, indsatsteder mm.
- En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på husdyrbruget, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal indsendes til godkendelse hos tilsynsmyndigheden senest 6 måneder efter hel eller delvis udnyttelse af godkendelsen.

## KOMMUNENS VURDERING

### Bedste tilgængelige teknik (BAT)

- Ansøgers redegørelse for anvendelse af bedst tilgængelig teknik ses af **bilag 5**.

#### Kommunens vurderinger og bemærkninger

##### *Ammoniak*

Randers Kommune har lavet en beregning af det emissionsniveau for ammoniak, der som udgangspunkt vurderes at være opnåeligt ved anvendelse af bedst tilgængelig teknologi, jf. vejledningerne for emissionsgrænseværdier fra Miljøstyrelsen 2011.

Emissionsniveauet er, med udgangspunkt i de vejledninger, der gælder for slagtesvin, beregnet til 5.127 kg N/år. Der eksisterer ingen teknologiudredning for ammekvæg eller får. Kvæg/fåreholdet udgør kun 2,53 DE og er udegående næsten hele året (11 måneder). Inddragelse af kvæg/fåreholdet vil desuden kun øge emissionsniveauet. Randers Kommune har derfor vurderet, at kvæg/fåreholdet kan udelades fra beregningen.

Husdyrbruget lever op til det beregnede BAT-niveau, da ammoniakfordampningen fra husdyrbrugets samlede anlæg er beregnet til 5.069 kg N/år – hvoraf ca. 3 kg N/år er fra kvæg/fåreholdet. Det er en forudsætning for overholdelse af emissionsniveauet, at der anvendes foder med nedsat indhold af kvælstof til slagtesvinene. Randers Kommune har derfor stillet vilkår til dyreholdets maksimale kvælstofudskillelse.

##### *Fosfor*

Randers Kommune har lavet en beregning af emissionsgrænseværdien for fosforudledningen (EGV-P) fra husdyrbruget, der som udgangspunkt vurderes at være opnåeligt ved anvendelse af bedst tilgængelig teknologi (BAT), jf. vejledninger fra Miljøstyrelsen 2011. Der er ikke fastsat emissionsgrænseværdier for kvæg/fårehold. EGV-P for slagtesvinene er beregnet ud fra den grænseværdi, der er angivet i vejledningen for slagtesvin. Det beregnede fosforniveau er således 20,5 Kg P/DE ab lager eller 8.826 kg P/år.

Randers Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til det beregnede BAT-niveau for fosfor, da den samlede produktion af fosfor (inkl. fosfor fra kvæg- og fåreholdet) er beregnet til 8.808 kg P/år. Det er en forudsætning for overholdelse af fosforniveauet, at der anvendes foder med nedsat indhold af fosfor til slagtesvinene. Randers Kommune har derfor stillet vilkår til dyreholdets maksimale fosforudskillelse.

##### *Staldindretning*

Udvidelsen sker dels i nye staldbygninger og dels i eksisterende bygninger, hvor der ikke ændres på staldsystemerne:

- Slagtesvinestald 1 er indrettet med drænet gulv + spalter (33/67) og har 350 stipladser.
- Slagtesvinestald 2-5 er indrettet med delvis spaltegulv (25-49 % fast gulv) og har i alt 3.362 stipladser.

Slagtesvinestald 3 er bygget i 2006 og i den forbindelse er de øvrige eksisterende stalde renoveret. Staldene forventes derfor ikke at skulle renoveres yderligere inden revurdering af denne godkendelse.



### Opbevaring af husdyrgødning

Husdyrbrugets opbevaring af husdyrgødning følger de generelle regler, som vurderes at svare til bedste tilgængelige opbevaringsteknik. Herudover er der, grundet nærhed til nabobeboelse, krav om at husdyrbruget etablerer fast overdækning på gylletanken (Husdyrgødningsbekendtgørelsens<sup>3</sup> § 20). Randers Kommune har stillet fastholdelsesvilkår om fast overdækning. Fast overdækning forhindrer tilførsel af regnvand, hvorved antallet af transporter reduceres ved udbringning af gylle. Fast overdækning medfører desuden, at ammoniakfordampningen fra gylletanken reduceres.

### Udbringning af husdyrgødning

Ved udbringning af husdyrgødning gælder ifølge dansk lovgivning, at der skal laves mark- og gødningsplanlægning for at reducere udvaskningen af næringsstoffer til grundvandet. I den forbindelse afstemmes gødningsmængden i forhold til afgrødens næringsstofkrav og forhold som forfrugtsværdi, jordbundstype og kunstvanding inddrages. Herudover gælder, at der i perioder, hvor risikoen for udvaskning er stor ikke må ske udbringning af husdyrgødning. Randers Kommune vurderer, at disse regler sikrer, at udbringningen sker i overensstemmelse med bedst tilgængelige udbringningsteknologi.

For så vidt angår risici for afstrømning af næringsstoffer til overfladevand gælder tillige en række generelle regler, herunder krav om udlæg af bræmmer langs vandløb, forbud mod udbringning under vejrlig, hvor der er risiko for overfladisk afstrømning og forbud mod udbringning på stærkt skrånende arealer mod overfladevand. Randers Kommune vurderer, at disse regler sikrer, at udbringningen sker i overensstemmelse med bedst tilgængelig udbringningsteknologi.

Endelig gælder en række generelle regler, der minimerer ammoniakfordampningen ved udbringning af husdyrgødning, herunder krav om at udbringning af gylle som minimum skal ske ved slangeudlægning og krav om, at husdyrgødning på sort jord skal nedbringes senest 6 timer efter udbringning. Endvidere skal gylle nedfældes på alle marker med sort jord og græs, eller der skal anvendes anden teknik eller teknologi i henhold til bestemmelserne i Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28.

### Energiforbrug

Årligt forbrug i husdyrproduktionen	Før udvidelse	Efter udvidelse
El	110.000 kWh	200.000 kWh
Dieselolie	20.000 l	25.000 l

Tabel 2: Oversigt over anlæggets energiforbrug

Der foreligger pt. ingen retningslinjer vedrørende anvendelse af bedst tilgængelig energiteknologi for svinebrug. Ansøger har oplyst, at der på husdyrbruget er fokus på at reducere energiforbruget. Ventilationen er frekvens- og temperaturstyret. Af hensyn til lugt har Randers Kommune stillet vilkår for eftersyn og rengøring af ventilationen, hvilket også vil reducere forbruget af el. I alle lyskilder på husdyrbruget anvendes energisparepærer eller lavenergipærer. Lamper rengøres jævnligt. Lyset er kun tændt i forbindelse med fodring eller ophold i staldene. For at optimere forbruget af diesel vedligeholdes køretøjer, tomgangskørsel undgås så vidt muligt og der er fokus på at minimere antallet af transporter til og fra husdyrbruget.

Randers Kommune vurderer, at husdyrbruget har tilstrækkelig fokus på mulige energibesparelser. Randers Kommune har for at sikre virksomhedens fortsatte fokus på mulige energibesparelser og

<sup>3</sup> Bekendtgørelse nr. 853 af 30. juni 2014 om erhvervsdyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.



for løbende at kunne vurdere om husdyrbrugets elforbrug er tidssvarende stillet vilkår om, at virksomheden inden revurdering skal lade udarbejde en energirapport.

#### Vandforbrug

Årligt forbrug i husdyrproduktionen	Ca. m <sup>3</sup> Før udvidelse	Ca. m <sup>3</sup> Efter udvidelse
Drikkevand	3.800	8.300
Vaskevand	200	400

Tabel 3: Oversigt over anlæggets vandforbrug

Der foreligger pt. ingen retningslinjer vedrørende anvendelse af bedst tilgængelig teknologi til reduktion af vandforbrug for svinebrug. Randers Kommune vurderer imidlertid, at svinebruget har fokus på at reducere vandforbruget bl.a. ved brug af højtryksrensning ved rengøring af stalde, anvendelse af drikkenipler over fodertrugene i stalden hos svinene og jævnlig detektering og reparation af lækager.

#### Management

Ejer har udførligt redegjort for en række ledelses- og kontrolrutiner, der vurderes at medføre mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.

Randers Kommune har sikret en række af disse ledelses- og kontrolrutiner via vilkår i miljøgodkendelsen.

Herudover har Randers Kommune for at sikre hensigtsmæssige og systematiske reaktioner i tilfælde af uforudsete hændelser stillet vilkår om udarbejdelse af en beredskabsplan, der skal imødegå væsentlige konsekvenser for det eksterne miljø.

#### Lugt

- Anlægget er beliggende ca. 2,9 km sydøst for nærmeste byzone i Hald.
- Den vægtede gennemsnitsafstand fra anlæggets enkelte staldafsnit til nærmeste bolig i samlet bebyggelse (Hulen 5, 8981 Spentrup) er ca. 590 m.
- Nærmeste enkelt bolig, som er uden landbrugspligt og ikke samtidigt ejes af ansøger selv, er Lindegårdsvej 65, 8930 Randers NØ (nord for anlægget). Den vægtede gennemsnitsafstand fra anlæggets enkelte staldafsnit til boligen er 293 m.
- Der er overbrusningsanlæg i svinestalden.
- Ventilationssystemet rengøres og serviceres regelmæssigt.

#### Kommunens vurderinger og bemærkninger

Ansøgningssystemet beregner, ud fra Husdyrlovens afskæringskriterier, en nødvendig minimumsafstand til byzone, beboelse i samlet bebyggelse og til beboelse udenfor samlet bebyggelse (lugtgeneafstande). Samtidig beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, hvor afstanden fra de enkelte stalde/staldafsnit til de før nævnte boligområder vægtes i forhold til lugtafgivelsen. De ukorrigerede lugtgeneafstande er beregnet til 762 m til byzone, 584 m til samlet bebyggelse og 287 m til enkelt bolig. Den beregnede geneafstand for enkelt bolig skal korrigeres til 316 m som følge af kumulation fra et andet husdyrbrug (Lindegårdsvej 67). Genekriterierne er ifølge beregningerne overholdt for byzone og samlet bebyggelse (pkt. 2.4.1 i **bilag 1**). Det ansøgte dyrehold overholder ikke Husdyrlovens lugtgenekriterium (maksimal lugtkoncentration på 15

odour-units ( $OU_E/m^3$ ) for enkelt beboelse, beregnet efter godkendelsessystemets lugtspredningsmodeller (FMK og Ny). Lugtspredningsmodellen "Ny" giver den længste geneafstand på 316 m, hvilket er mere end den vægtede gennemsnitsafstand på 293 til nærmeste enkelt bolig. Ansøger kan erstatte beregningerne efter denne model med OML-modellen (udarbejdet af Danmarks Miljøundersøgelser). OML-modellen (Operationel Meteorologisk Luftkvalitetsmodel) er mere nøjagtig, fordi der kan beregnes på faktiske værdier for nøgleparametre som belægningsgraden (antal kg dyr på stald af gangen), ventilationens kapacitet og afkasthøjde samt staldtemperatur.

Som det ses i OML-resultatfilen (**bilag 9**, side 8) er udbredelsen af lugt i omgivelserne asymmetrisk. I den anvendte OML-model (6.0) anvendes vejrdata for 10 år og den fremkomne asymmetri skal derfor tilskrives kildens asymmetri. Staldanlæggets udbredelse i øst-vestlig retning betyder, at der ved østlige og vestlige vindretninger vil ske en opkoncentration af lugt hen over afkastene. Dette giver en øget geneafstand i østlig og vestlig retning som man ikke kan genfinde i andre vindretninger. Som beskrevet i miljøstyrelsens digitale vejledning (WIKI) skal beregningsresultaterne i sådanne tilfælde tolkes skarpt. Skarp tolkning betyder, at lugtgenekriteriet for enkelt bolig ( $15 OU_E/m^3$ ) kun skal være opfyldt i den retning og afstand hvor naboen er beliggende. Lindegårdsvej 65 ligger i retning  $0^\circ$  og i en afstand af ca. 293 m fra staldanlægget. Ifølge OML-resultatfilen (i resultatfilen svarer  $\mu g/m^3$  til  $OU_E/m^3$ ) er lugtkoncentrationen maksimalt 10-11  $OU_E/m^3$  i retningen  $0^\circ$  og en afstand på 285-300 m. Dermed er lugtgenekriteriet for enkelt bolig overholdt.

Mange forhold har indflydelse på lugtemission fra et produktionsanlæg, herunder staldindretning, ventilationsanlæggets udformning, gødningshåndtering, hygiejnen, samt belægningsgraden i stalden. Især er belægningsgraden (antallet af stipladser) og placering og udformning af ventilationsafkastene vigtige parametre i beregningen af den lugtemission, der ligger til grund for OML-modellens beregninger af koncentrationen af lugt i omgivelserne. På den baggrund har Randers Kommune stillet vilkår til placering af staldene og placering og udformning af ventilationsafkastene, samt vilkår for hvor mange dyr der maksimalt må være på stald ad gangen. Desuden er der stillet vilkår om, at ventilationssystemet serviceres og rengøres jævnligt.

Det bemærkes, at der periodisk kan forekomme lugtgener i forbindelse med omrøring og udbringning af gylle, som efter kommunens opfattelse almindeligvis må accepteres i landbrugsområder. For at begrænse de periodiske lugtgener for de nærmeste beboelser er der dog stillet skærpet vilkår om, at omrøring af gylle kun må finde sted umiddelbart forud for udbringning eller i forbindelse med etablering af flydelag i gylletanken.

Den generelle lovgivning foreskriver, at der skal installeres overbrusningsanlæg eller tilsvarende anordning for slagtesvin. Overbrusning sikrer en optimal staldtemperatur og fremmer en hensigtsmæssig gødningsadfærd hos svinene. Høje staldtemperaturer kan omvendt medføre en u hensigtsmæssig gødningsadfærd, hvor svinene gøder på det faste leje og ruller sig for at afkøle sig med større lugtgener til følge.

Med de stillede vilkår og overholdelse af det generelle beskyttelsesniveau for lugt i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug og de generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, vurderes det, at der ikke vil forekomme væsentlige lugtgener hos naboerne.

### **Afstandskrav/bygge- og beskyttelseslinjer**

Ifølge Husdyrlovens § 8 må stalde og lignende, herunder gødningsopbevaringsanlæg og ensilagepladser, som udgangspunkt ikke etableres indenfor nærmere fastsatte afstande, jf. tabel 4.

	Faktisk afstand	Min. krav til afstand
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	Ca. 60 m til egen boring	25
Almene vandforsyningsanlæg	Ca. 650 m til DGU. 59.156 (Linde vv.).	50
Vandløb/dræn/sø	Ca. 215 m til vandløb. Ca. 300 m til sø. Ca. 210 m til dræn	15
Offentlig vej og privat fællesvej	90 m til Lindegårdsvej	15
Levnedsmiddelvirksomhed	> 1.000 m.	25
Beboelse på sammen ejendom	Ca. 45 m.	15
Naboskel	55 m.	30

Tabel 4: Faktiske og lovmæssige afstande

Ifølge Husdyrlovens § 6 er der forbud mod at etablere anlæg samt foretage udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug for mere end 3 DE inden for 50 m fra nabobeboelser, byzone, sommerhusområde eller lokalplanlagt område til boliger, hvis det medfører forøget forurening. Husdyrbrugets driftsbygninger overholder afstandskravet på 50 m, jf. tabel 5.

Ifølge Husdyrlovens § 7 er der endvidere forbud mod at etablere anlæg for mere end 15 DE, hvis anlægget ligger helt eller delvist inden for 10 m fra nærmere bestemt sårbar natur (§ 7-natur). Bestemmelsen gælder ligeledes udvidelse og ændring af eksisterende husdyrbrug, der er eller derved bliver større end 15 DE. Husdyrbrugets driftsbygninger ligger mere end 500 m fra sårbar § 7-natur, jf. tabel 5.

Tabel 5:	Faktisk afstand	Min. krav til afstand
Nabobeboelse	Ca. 235 m.	50 <sup>1</sup>
Byzone, sommerhusområde eller lokalplanlagt område til boliger	Ca. 580 m.	50 <sup>1</sup>
§ 7 natur	Ca. 555 m.	10

<sup>1</sup>hvis forureningen øges.

Anlægget ligger i sin helhed udenfor Naturbeskyttelseslovens øvrige bygge- og beskyttelseslinjer, samt fredede områder.

#### Kommunens vurderinger og bemærkninger

På baggrund af ovenstående vurderer Randers Kommune, at projektet er i overensstemmelse med afstandskrav fastsat i Naturbeskyttelsesloven og i Husdyrlovens § 6-8.

## Placering

- Husdyrbrugets anlæg ligger i et område, der ifølge Randers Kommuneplan 2013 er udpeget som landbrugsområde.
- Anlæggets nye stalde, gyllebeholder og den ene silo ligger indenfor område med bevaringsværdige landskaber og område med specifikke geologiske bevaringsværdier.
- Anlægget ligger i sin helhed udenfor værdifulde kulturmiljøer, indsigtssområder til kirker, bevaringsværdigt byggeri, fortidsminder, lavbundsarealer og potentielle naturbeskyttelsesområder.

## Kommunens vurderinger og bemærkninger

Randers Kommune vurderer, at projektets nye bygninger og anlæg er erhvervsmæssigt nødvendige for landbrugsdriften, og at projektet ikke udløser krav om lokalplanpligtigt.

Det tillægges vægt:

- at nye bygninger og den nye gyllebeholder opføres i tilknytning til de eksisterende produktionsbygninger,
- at byggestilen ikke afviger væsentligt fra almindelig byggestil på svinebrug,
- at projektet relaterer sig til den primære landbrugsproduktion, og
- at projektet ikke vurderes at medføre en væsentlig ændring af det bestående miljø.

## *Specifikke geologiske bevaringsværdier*

Byggeri, beplantning og anlægsarbejder m.v. som kan sløre landskabets dannelsesformer skal undgås. Bygninger og nye anlæg, der er erhvervsmæssigt nødvendige for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri er undtaget.

## *Bevaringsværdige landskaber*

Indenfor områder med bevaringsværdige landskaber skal byggeri og anlæg placeres og udformes under særlig hensyntagen til landskabet.

De nye stalde, den nye gyllebeholder og de nye siloer etableres i tilknytning til det eksisterende bygningsanlæg (**bilag 2**). Udvidelsen af staldanlægget består i en forlængelse af en eksisterende stald, samt etablering af en ny stald syd for den forlængede stald. Stalden der forlænges er opført i betonelementer med søsten og med gråt tag. De nye stalde opføres med samme materialer og i samme farver. Den nye gyllebeholder opføres i samme materialer (grå betonelementer) som de eksisterende. Beholderen bliver med fast overdækning i form af et telt.

Husdyrbrugets anlæg ligger i et kuperet område, hvor terrænet falder stærkt mod Tvede ådal sydøst for anlægget. Mod vest, nord og syd er anlægget omgivet af eksisterende beplantning som skærmer for indsyn fra hovedparten af de omkringboende. Mod øst, på den anden side af ådalen, ligger Lindbjerg Skov. Der er dog indsiget til anlægget fra de højere beliggende ejendomme mod nord (Lindegårdsvej 65 og 67, bilag 6). Anlægget er desuden synligt fra de ca. 600 m af Lindegårdsvej der løber fra naboejendommen på Lindegårdsvej 70 og anlægget (bilag 6). Lindegårdsvej 70 ligger ca. 350 m fra anlægget i en lavning 20 m lavere end anlægget. Den sydligste af svinestaldene vil i begge tilfælde være skærmet – set fra nord af den forlængede stald og fra Lindbjergvej af terrænforskellen. For yderligere at sløre anlægget, har Randers Kommune stillet vilkår om en slørende beplantning (**bilag 2**).

Det er Randers Kommunes samlede vurdering, at projektet kan gennemføres uden væsentlig påvirkning af de landskabelige og geologiske værdier. Der er i vurderingen lagt vægt på, at der er

tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri. Der er desuden lagt vægt på at nye bygninger opføres i tilknytning til eksisterende bygninger og at farve- og materialevalg holdes i samme stil som de eksisterende bygninger. Der er stillet fastholdelsesvilkår om at materiale- og farvevalg for de nye bygninger skal være tilsvarende de eksisterende og der stilles vilkår om at teltoverdækningen på den nye gyllebeholder skal være beton-grå.

### Væsentlige alternative muligheder og 0-alternativet

0-alternativet beskriver forholdene, hvis udvidelsen ikke sker. 0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion. Med hensyn til miljøforholdene vil 0-alternativet heller ikke medføre investeringer i produktionsapparatet og dermed heller ikke investeringer i miljøforbedrende foranstaltninger på anlægget. Med 0-alternativet vil også markdriften fortsætte uændret. Det skal i den forbindelse bemærkes, at der ved 0-alternativet ikke vil blive udarbejdet en miljøgodkendelse for bedriften.

Den ansøgte udvidelse sker i bygninger der ligger i tilknytning til de eksisterende og udvidelsen vil kunne overholde lovgivningens afskæringskriterier. Derfor er der ikke udarbejdet alternativer vedrørende placering og drift af udvidelsen. Det ansøgte projekt er blevet til efter grundige overvejelser, hvor staldsystemer mv. er optimeret i forhold til drift, miljø og dyrevelfærdskrav.

### Kommunens vurderinger og bemærkninger

Der er Randers Kommunes vurdering, at der ikke findes et bedre alternativ for placering af den ansøgte udvidelse.

### Transport og vejforhold

- Transport til og fra anlægget foregår via Lindegårdsvej og antallet af transporter øges i forhold til nudriften.
- Transporter til og fra produktionsanlægget fordeler sig som angivet i tabel 6.

Transporter (antal/år)	Nudrift	Ansøgt drift
Levering af foder	26 (12 tons lastbil)	18 (36 tons lastbil)
Bortkørsel af affald	52	52
Sækkevarer/løsvarer	12	12
Korn	50	100
Afhentning af slagtesvin	34	74
Levering af smågrise	14	31
Afhentning af døde dyr	52	52
Udbringning af husdyrgødning	140	298
Levering af diesel	8	8
I alt	<b>388</b>	<b>645</b>

Tabel 6: Oversigt over transporter før og efter udvidelse.

Transporterne vil overvejende finde sted indenfor normal arbejdstid (kl. 6-17). I perioder med udbringning af gylle vil der dog være transporter ud over dette tidsrum. Transport af gylle går så vidt muligt ikke gennem tæt bebyggede områder (**bilag 7**). Til- og frakørselsforhold ses på **bilag 2**.

### Kommunens vurderinger og bemærkninger

Randers Kommune vurderer - husdyrbrugets størrelse taget i betragtning - at det samlede antal transporter til og fra anlægget er forholdsvis begrænset.

Transport-gener opleves især i forbindelse med nedbremsning og acceleration ved ind- og udkørsel fra anlægget. Indkørsel til anlægget ligger mere end 190 m fra nærmeste nabobeboelse, som ikke ejes af driftsherren selv. Randers Kommune vurderer herefter, at transporter til og fra husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende.

## Støj

På svinebruget forekommer følgende støjkloder

- Ventilationsanlæg (op til 24 t/døgn)
- Foderindblæsning
- Kompressorer
- Udfodringsanlæg (5 gange pr. døgn kl. 5-23)
- Transport (levering/afhentning af dyr, foder mv. (primært kl. 7-17))
- Markdrift (sæsonbetonet - primært kl. 7-17)
- Støj fra dyr ved levering/afhentning

Nærmeste nabobeboelse, som ikke ejes af ansøger selv, er Lindegårdsvej 65 som ligger i en afstand af ca. 293 m fra anlægget.

### Kommunens vurderinger og bemærkninger

Husdyrbruget og nabobeboelserne i umiddelbar nærhed, ligger i et område, der ifølge Randers Kommuneplan 2013 er udpeget som jordbrugsområde.

Støj fra landbrug i disse områder må, efter Randers Kommunes opfattelse, i reglen accepteres, hvis støjen kan henføres til almindelige landbrugsaktiviteter.

Randers Kommune vurderer, at husdyrbruget kan overholde støjgrænserne for "Type 3. Blandet bolig og erhverv" i støjvejledningen nr. 5 / 1984. Disse støjgrænser er anbefalet af Miljøstyrelsen for landbrugsvirksomheder i det åbne land.

Randers Kommune har stillet vilkår om maksimal støjbelastning i overensstemmelse med de anbefalede støjgrænser for at fastholde virksomheden på et acceptabelt støjniveau for normale landbrugsaktiviteter.

## Støv

- På husdyrbruget forekommer følgende kilder til støv
  - Transport
  - Markarbejde
  - Indblæsning af foder
- Afstanden til nærmeste nabobeboelse er ca. 200 m.

### Kommunens vurderinger og bemærkninger

Der er etableret overbrusningsanlæg i svinestaldene, hvilket reducerer støvgener fra staldventilationen. Der anvendes vådfodring via lukkede rørsystemer. Det vurderes, at der ikke umiddelbart foregår aktiviteter på husdyrbruget, som kan give anledning til væsentlige støvgener. Der kan dog undtagelsesvis være periodiske støvgener fra transport, markarbejde og ved fremstilling af vådfoder.



Husdyrbruget og nabobeboelserne i umiddelbar nærhed, ligger i et område, der ifølge Randers Kommuneplan 2013 er udpeget som landbrugsområde. Gener fra landbrug i disse områder må, efter Randers Kommunes opfattelse, i reglen accepteres, hvis de kan henføres til almindelige landbrugsaktiviteter. Randers Kommune vurderer, at støv fra husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omboende.

### **Opbevaring og håndtering af husdyrgødning**

Svinebruget forventes at have en normproduktion af rågylle på i alt ca. 7.453 m<sup>3</sup> (**bilag 8**) inkl. drikkevandsspild, rengøringsvand og regnvand fra gylletanke.

Der er en opbevaringskapacitet på 6.000 m<sup>3</sup> til rådighed på Lindegårdsvej 62. Normproduktionen af rågylle er ca. 621 m<sup>3</sup> pr. måned og dermed er der opbevaringskapacitet til minimum (6.000 m<sup>3</sup>/621 m<sup>3</sup>/mdr.) 9,6 mdr.

Gylletankene tømmes med gyllevogn, der har læsepumpe (hydraulisk arm), som svinger ind over tankene. Der sker således ikke tømning af tankene med fastmonterede pumper eller traktorpumpe.

Kvæg og får er kun på stald ca. 1 måned om året. Dybstrøelse fra staldene køres direkte ud og nedbringes eller lægges i markstak indtil det kan nedbringes.

### Kommunens vurderinger og bemærkninger

Randers Kommune vurderer, ud fra oplysningerne om normproduktionen af gylle, at opbevaringskapaciteten på svinebruget er minimum 9,6 måneder.

Ifølge Husdyrgødningsbekendtgørelsen § 6 skal gødningsopbevaringsanlæg mindst have en kapacitet, svarende til 6 måneders tilførsel. Randers Kommune vurderer imidlertid, at der bør være en væsentlig større opbevaringskapacitet for at undgå udkørsel af gylle under dårligt vejrlig.

Randers Kommune har derfor stillet vilkår om, at der til produktionsanlægget skal være opbevaringskapacitet til minimum 9 mdr., hvilket vil fastholde den nuværende opbevaringskapacitet.

Ved tømning af gylletanke med fastmonterede pumper eller traktorpumpe er der ved overførslen til gyllevogn forøget risiko for spild af flydende husdyrgødning, som ligeledes kan give anledning til punktkildeforurening med næringsstoffer.

Randers Kommune har derfor stillet som vilkår, at overpumpning af gylle til gyllevogn skal ske ved hjælp af hydraulisk pumpekran, som er fastmonteret på gyllevognen og svinger ind over tanken. Hvis der alternativt ønskes anvendt fastmonterede pumper eller traktorpumpe med pumperør, der er ført ud over tankkanten, skal der ved gylletankene etableres en befæstet påfyldningsplads med fald mod afløb til opsamlingsbeholder. Det bemærkes, at etablering af en påfyldningsplads skal forhånds anmeldes til Randers Kommune.

### **Regn- og spildevand**

- Sanitært spildevand fra stuehus ledes til septiktank.
- Tagvand fra hovedparten af de eksisterende bygninger bortledes via dræn. Tagvand fra de nye stalde nedsives i faskiner (se **bilag 2**).
- Spildevand fra vask af stalde, drikkevandsspild m.v. ledes til gyllebeholder.

### Kommunens vurderinger og bemærkninger

De ansøgte faskiner overholder Miljøbeskyttelseslovens afstandskrav (25 m til vandløb/søer/kystvande og til vandindvindingsanlæg). Faskinerne skal dimensioneres således, at der ikke opstår overfladisk afstrømning, overfladegener eller gener i øvrigt (der henvises til gældende normer og vejledningsmateriale). På den baggrund kan Randers Kommune give tilladelse til etablering af faskiner for nedsivning af husdyrbrugets tagvand. Randers Kommune gør opmærksom på, at yderligere ændringer i husdyrbrugets afledningsforhold for spildevand og overflade-/tagvand kræver en ny tilladelse efter Miljøbeskyttelsesloven (nedsivningstilladelse eller udledningstilladelse).

### **Affald**

På svinebruget produceres primært følgende affaldstyper:

- Dagrenovationslignende affald.
- Døde dyr (kadaverkappe).

Dertil kommer en mindre mængde farligt affald i form af medicinrester/sprøjter som bortskaffes af dyrlæge eller gennem den kommunale modtageordning.

### Kommunens vurderinger og bemærkninger

Dagrenovationslignende affald (uhygiejnisk affald fra f.eks. beboelser/frokoststuer og lign.) skal bortskaffes via den kommunale dagrenovationsordning.

Andre affaldsfraktioner skal sorteres og bortskaffes i henhold til Randers Kommunes regulativ for bortskaffelse af erhvervsaffald med tilhørende bilag. Regulativet kan rekvireres ved henvendelse til Randers Kommune eller fra kommunens hjemmeside.

Animalsk affald, herunder selvdøde dyr skal opbevares og afhændes i overensstemmelse med den til enhver tid gældende bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, for tiden bekendtgørelse nr. 439 af 11. maj 2007.

Det vurderes, at Randers Kommunes regulativer og forskrifter på affaldsområdet sammen med den generelle lovgivning, er tilstrækkelig til at sikre en miljømæssig forsvarlig affaldshåndtering på virksomheden.

### **Skadedyr**

I ansøgningen er oplyst, at bekæmpelse af skadedyr sker efter Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinjer. Desuden forebygges forekomst af rotter i overensstemmelse med retningslinjer fastlagt i Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter (pt. nr. 696 af 26. juni 2012).

### Kommunens vurderinger og bemærkninger

Husdyrbruget er beliggende i god afstand (ca. 200 m) til nærmeste nabobeboelse.

Kun en meget lille del af husdyrbrugets dyrehold (kvæg og får) går i stalde med dybstrøelsessystemer og kun i vinterhalvåret hvor forekomsten af fluer er lav. Der etableres ikke møddingsplads. Dybstrøelsen bringes direkte ud på markerne. Randers Kommune vurderer, at der almindeligvis ikke vil opstå væsentlige fluegener fra husdyrproduktionen.



Der anvendes vådfordring af svin i lukkede rørsystemer og oplag af foder til kvæg og får er meget begrænset. Randers Kommune vurderer herefter, at husdyrproduktionen ikke vil give anledning til væsentlige rottegener.

### Olie og kemikalier

- Dieselolie opbevares i 4.000 liter typegodkendt tank (år 2000) på betongulv i maskinhus.
- Smøreolie opbevares i lukkede 200 liter tromler i maskinhus.
- Desinfektionsmidler (ca. 50 liter) opbevares i forrum/servicerum.
- Der opbevares ikke pesticider på ejendommen.
- Medicin opbevares i skab i forrum til staldbygningen.
- Der opbevares og anvendes ikke fyringsolie på ejendommen.

### Kommunens vurderinger og bemærkninger

Indretning, etablering og drift af olietanke reguleres af Olietankbekendtgørelsen (*Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines*).

Ifølge Olietankbekendtgørelsens § 28 skal olietanke:

- Opstilles på et jævnt og varigt stabilt underlag.
- Være hævet over underlaget.
- Have en afstand på mindst 5 cm til væg el. anden konstruktion.
- Være forsynet med overfyldningsalarm.

Endvidere skal tanken sløjfes senest 30 år efter fabrikationsåret, jf. Olietankbekendtgørelsens § 45.

Randers Kommune vurderer, at Olietankbekendtgørelsens krav til indretning er tilstrækkelig til at sikre miljøet mod en væsentlig miljøpåvirkning som følge af spild/lækager fra selve dieseltanken.

Ved dieseltankanlæg forekommer hyppigt påfyldning af landbrugsmaskiner med tankpistol, hvor der ofte sker spild af olie som følge af overløb m.v.. Randers Kommune vurderer, at et eventuelt spild på husdyrbruget umiddelbart vil kunne opsamles, da påfyldning sker i maskinhus med underlag af beton. Randers Kommune har imidlertid stillet vilkår om, at tank- og påfyldningssted skal være befæstet og overdækket for at fastholde husdyrbrugets nuværende tankningsforhold. Randers Kommune gør opmærksom på, at opsamlet spild skal bortskaffes som farligt affald, jf. *Randers Kommunes Regulativ for erhvervsaffald*.

Randers Kommune vurderer, at opbevaringen af sprøjtemidler på husdyrbruget sker miljømæssigt forsvarligt.

### Lys

- I staldene er lyset tændt efter behov - primært når dyrene bliver tilset. Som udgangspunkt vil der ikke være belysning i staldene om natten.
- På anlægget er udendørsbelysningen styret med bevægelsessensorer.

### Kommunens vurderinger og bemærkninger

Husdyrbruget er beliggende i god afstand (ca. 200 m) til nærmeste nabobeboelse. Da der samtidigt ikke forekommer kraftige projektører til belysning af bygninger, pladser m.v., vurderes der ikke at forekomme eller opstå væsentlige lysgener for naboer eller trafik.

## Ophør

Ansøger har oplyst, at der ved eventuelt ophør af husdyrproduktionen vil ske tømning og rengøring af stalde, gyllekanaler, fortank og gylletank. Eventuelle medicinrester vil blive bortskaffet til dyrlæge.

### Kommunens vurderinger og bemærkninger

Såfremt husdyrproduktionen ophører, forventer Randers Kommune ikke længere at føre rutinemæssigt miljøtilsyn med virksomheden.

For at undgå at der sker opbevaring af husdyrgødning m.v. under forhold, der kan give anledning til forureningsfare, er der stillet vilkår om oprydning etc.

## Ammoniak og natur

- Ammoniakemissionen fra det samlede anlæg, herunder lagre af husdyrgødning, øges fra 2.445 kg N/år i nudrift til 5.069 kg N/år i ansøgt drift.
- Kategori 1 – natur: Afstanden fra anlægget til nærmeste ammoniakfølsomme naturtype i internationalt naturbeskyttelsesområde (EF-habitatområde nr. 14, Randers Fjord) er ca. 5 km.
- Kategori 2 – natur: Nærmeste ammoniakfølsomme naturtype (Højmose, lobeliesø, hede (> 10 ha) eller overdrev (> 2,5 ha) udenfor internationalt naturbeskyttelsesområde) er et overdrev (m564-01-ov) ca. 570 m syd for anlægget.
- Kategori 3 – natur: Indenfor en radius af 500 m fra anlægget ligger én ammoniakfølsom naturtype som ikke er omfattet af kategori 1 eller 2. Der er tale om et overdrev (m575-02-ov).
- Nærmeste registrerede forekomst af arter, der er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV, er ca. 300 m syd for anlægget.
- Enkelte udbringningsarealerne ligger i nærhed af ammoniakfølsomme naturområder, herunder natur omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og målsat i Randers Kommuneplan 2013.
- Naturarealernes og udbringningsarealernes beliggenhed er vist på **bilag 10a** og **10b**.

### Kommunens vurderinger og bemærkninger

#### *Det generelle beskyttelsesniveau*

Husdyrloven fastlægger, at ammoniakfordampningen fra den ansøgte udvidelse skal reduceres med 30 % i forhold til de bedste staldsystemer, jf. 05/06 normer. Dette indebærer at den samlede tilladte ammoniakfordampning fra stald og lager maksimalt må være på ca. 5.520 kg N pr. år. Med de valgte staldsystemer, staldteknologi m.v. giver produktionen anledning til en ammoniakfordampning på ca. 5.069 kg N pr. år (**Bilag 1**). Husdyrbruget lever således op til kravet om 30 % reduktion af ammoniakfordampningen fra udvidelsen.

Husdyrloven fastlægger desuden, at husdyrbrug maksimalt må totalbelaste kortlagte habitatnaturtyper i internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 1-natur) med 0,7 kg N pr. ha år, 0,4 kg N pr. ha år eller 0,2 kg N pr. ha år, afhængig af kumulation med andre husdyrbrug i nærområdet. Randers Kommune vurderer på baggrund af beregninger ved forskellige ammoniakemissioner i Husdyrgodkendelse.dk (**bilag 11**), at der i en afstand af mere end ca. 1.700

m fra anlægget ikke kan forekomme totaldepositioner større end 0,2 kg N/ha år. Da afstanden til nærmeste naturtype i kategori 1 er ca. 5 km, vurderer Randers Kommune, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af kategori 1-natur.

For højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som ligger udenfor internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 2-natur) er beskyttelsesniveauet en totaldeposition på 1,0 kg N/ha år. Ifølge en beregning i Husdyrgodkendelse.dk giver udvidelsen anledning til en totaldeposition på ca. 0,2 kg N/ha år. Da totaldepositionen således er langt mindre end 1,0 kg N/ha år, vurderes projektet ikke at give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af overdrevet.

For øvrige heder og overdrev samt moser og ammoniakfølsomme skove uden for internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 3-natur) er beskyttelsesniveauet en merdeposition på 1,0 kg N/ha år. Sidstnævnte beskyttelsesniveau kan dog ud fra en konkret vurdering fastsættes højere. Nærmeste kategori 3-natur er et overdrev (m575-02-ov) beliggende ca. 450 m nordvest for anlægget. Ifølge en beregning foretaget i Husdyrgodkendelse.dk giver udvidelsen anledning til en merdeposition på ca. 0,9 kg N/ha år på overdrevet. Da merdepositionen således er mindre end 1,0 kg N/ha år, vurderes projektet ikke at give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af overdrevet.

I en afstand af ca. 350 m syd for anlægget ligger desuden en eng (m564-01-en). Merdepositionen på engen er beregnet til 1,6 kg N/ha/år. Engen er senest besigtiget af Århus Amt i maj 2005. Ved besigtigelsen blev fundet flere arter som er karakteristiske for fersk eng. Der blev dog ikke fundet arter der indikerer god naturtilstand. Tålegrænsen for ferske enge er fastsat til (15-25 kg N/ha/år, Skov- og Naturstyrelsen, 2005) og tålegrænsen vurderes her at ligge i den høje ende af tålegrænseintervallet dvs. 20-25 kg N/ha/år. Baggrunds-belastningen i Randers Kommune er ca. 13,6 kg N/ha/år (2009, DMU). En samlet påvirkning på 15,2 kg N/ha/år vurderes ikke at overskride tålegrænsen for engen.

Husdyrloven fastsætter ingen generelle beskyttelsesniveauer for terrestrisk natur i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Ifølge bekendtgørelsen om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder m.m. skal der ved udbringning af flydende husdyrgødning på marker med sort jord og græs, anvendes nedfælder eller en tilsvarende af Miljøstyrelsen godkendt udbringningsteknologi.

#### *Skærpet beskyttelsesniveau*

##### Påvirkninger fra staldanlægget:

Randers Kommune vurderer, at ammoniakdepositioner, som er lavere end Husdyrlovens beskyttelsesniveau, ikke giver anledning til en væsentlig miljøpåvirkning, og der derfor ikke er grundlag for at skærpe udover Husdyrlovens afskæringskriterier for kvælstofbelastning af naturarealer.

##### *Bilag IV-arter*

I 2008 er der registreret forekomst af Spidssnudet frø i en sø i ovennævnte engområde (m564-01-en). Afstanden fra anlægget til søen er ca. 300 m. Ifølge en beregning foretaget i Husdyrgodkendelse.dk giver udvidelsen anledning til en merdeposition på ca. 0,5 kg N/ha år til søen. Da merdepositionen således er mindre end 1,0 kg N/ha år, vurderes projektet ikke at give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af søen. Dermed vurderes der heller ikke at ske en påvirkning af forekomsten af Spidssnudet frø.

##### Påvirkning fra udbringningsarealerne:

Randers Kommune vurderer, at der normalt ikke vil være væsentlige påvirkninger af naturarealer, hvis disse ligger mere end ca. 30 meter fra markarealet. Til grund for denne vurdering ligger Natur-

og Miljøklagenævnets anvendte væsentlighedskriterium (1 kg-reglen), Bufferzonerapporten (2004) og Miljøstyrelsens elektroniske vejledning.

Flere udbringningsarealer ligger indenfor 30 m af naturområder (**bilag 10a og 10b**). Terrænhældningen fra udbringningsareal mod naturområder er alle steder under 6 grader og der vurderes derfor ikke at være nogen risiko for overfladisk afstrømning af næringsstoffer.

For at kunne vurdere merbelastningen med ammoniak har Randers Kommune indhentet oplysninger om hvilke arealer der er "nye" i ansøgt drift i ansøgning om enkeltbetaling 2013. Desuden er der indhentet oplysninger om markernes hidtidige gødskningstryk i Gødnings- og Husdyrindberetning (GHI) for perioden 2008-2013. På nær markerne 7, 9, 10 og 22 indgik samtlige udbringningsarealer i husdyrbrugets drift i 2013. Ifølge GHI blev der i planåret 2012/13 udbragt gylle svarende til ca. 1,4 DE/ha harmoniareal. I ansøgt drift er der ansøgt om at udbringe gylle svarende til 1,4 DE/ha harmoniareal. Der sker altså ingen forøgelse i mængden af udbragt husdyrgødning og dermed heller ingen merbelastning af de nærliggende naturområder. Markerne 7, 9, 10 og 22 har i årene 2008-13 modtaget husdyrgødning svarende til 0,23 DE/ha i gennemsnit. I ansøgt drift sker der en forøgelse i mængden af udbragt husdyrgødning, men der ligger ingen naturarealer indenfor en afstand af 100 m. Dermed vurderes der heller ikke i dette tilfælde at ske en væsentlig merbelastning af naturområderne.

Med hensyn til arter, der er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV, vurderer Randers kommune, at disse er sikret mod negative påvirkninger fra udbringning af husdyrgødning via generelle regler, herunder Husdyrgødningsbekendtgørelsen, Naturbeskyttelsesloven og lov om randzoner.

#### *Samlet vurdering*

Samlet vurderes husdyrbruget ikke at give anledning til væsentlige skadevirkninger, der kan begrunde skærpede vilkår efter Godkendelsesbekendtgørelsen § 11 stk. 4 eller afslag, jf. Godkendelsesbekendtgørelsens § 11 stk. 5 og 6.

#### **Fjorde/kystvande/søer mv.**

For projektet gælder følgende:

- Ca. 184 ha af udbringningsarealerne ligger i kystvandoplandet til Randers Yderfjord, ca. 32,24 ha i kystvandoplandet til Hjarbæk Fjord og ca. 11,23 ha af udbringningsarealerne ligger i kystvandoplandet til Mariager Yderfjord.
- Der forekommer ikke udbringningsarealer i oplande til større søer.
- Randers Yderfjord indgår i EF-habitatområde nr. 14 (Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariagerfjord), EU-fuglebeskyttelsesområde nr. 15 (Randers og Mariager fjorde og Ålborg Bugt, sydlige del) og Ramsarområde nr. 11. Udpegningsgrundlaget kan ses på Naturstyrelsens hjemmeside ([www.nst.dk](http://www.nst.dk)).
- Hjarbæk Fjord indgår i EF-habitatområde nr. 30 (Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simsted og Nørre Ådal samt Skravad Bæk) og EU-fuglebeskyttelsesområde nr. 24 (Hjarbæk Fjord og Simsted Fjord). Udpegningsgrundlaget kan ses på Naturstyrelsens hjemmeside ([www.nst.dk](http://www.nst.dk)).
- Mariager Yderfjord indgår i EF-habitatområde nr. 14 (Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariagerfjord), EF-habitatområde nr. 223 (Kastbjerg Ådal), EU-fuglebeskyttelsesområde nr.

15 (Randers og Mariager fjorde og Ålborg Bugt, sydlige del) og Ramsarområde nr. 11. Udpegningsgrundlaget kan ses på Naturstyrelsens hjemmeside ([www.nst.dk](http://www.nst.dk)).

- Ifølge Miljøstyrelsens nitratklassekort er ca. 184 ha omfattet af nitratklasse 3 og ca. 32,24 ha af nitratklasse 2.
- Ifølge Miljøstyrelsens fosforklassekort er ca. 2,96 ha omfattet af fosforklasse 2.

#### Kommunens vurderinger og bemærkninger

##### *Det generelle beskyttelsesniveau*

Husdyrloven fastlægger krav til udvaskning af nitrat i områder, der ligger i nitratklasse 1 - 3. Da der forekommer arealer i nitratklasser, er der krav om, at der maksimalt må udbringes 0,81 DE/ha, eller at bedriften maksimalt må give anledning til en udvaskning på 53,9 kg N/ha. Husdyrbruget har valgt at nedbringe kvælstofudvaskningen til 53,5 kg N/ha ved etablering af 7,0 % ekstra efterafgrøder. Der er således stillet vilkår i overensstemmelse hermed.

Husdyrloven fastlægger desuden krav til maksimalt fosforoverskud på husdyrbrug afhængig af, hvilke fosforklasser (1-3) udbringningsarealerne er omfattet af. Da der forekommer arealer i fosforklasser er det maksimalt tilladte fosforoverskud beregnet til ca. 12,8 kg P/ha år. På udbringningsarealerne tilføres ca. 29,6 kg P/ha år med husdyrgødning og fraføres ca. 18,2 kg P/ha år med afgrøderne. På udbringningsarealerne er der således et fosforoverskud på ca. 11,4 kg P/ha år, hvilket lever op til Husdyrlovens fosforkrav.

##### *Skærpet beskyttelsesniveau*

Randers Kommune har vurderet, om der er særlige forhold ud over det generelle beskyttelsesniveau, der taler for, at der skal fastsættes yderligere vilkår til beskyttelse af overfladevand.

##### **Risikoarealer:**

Ingen af udbringningsarealerne har hældninger > 6 grader direkte mod vandløb eller søer. På den baggrund vurderer Randers Kommune, at der ikke er væsentlig risiko for tab af næringsstoffer til vandmiljøet via overfladisk afstrømning.

##### **Søer:**

Ingen af udbringningsarealerne ligger i oplande til større søer.

##### **Natura 2000-områder:**

###### Randers Yderfjord

Landsplandirektivets målsætning for Randers Yderfjord er ikke opfyldt bl.a. på grund af for stor tilførsel af næringsstoffer fra oplandet.

###### *Projektets kvælstofpåvirkning af Natura 2000-området:*

Der er beregnet en udvaskning fra husdyrgødning på ca. 313 kg N/år fra de ansøgte arealer til Randers Yderfjord. Det svarer til ca. 0,05 % af den samlede beregnede udvaskning fra oplandet på ca. 700 tons N/år.

Randers Yderfjord vurderes at være et meget sårbart vandområde. Da det ansøgte i sig selv påvirker med mindre end 1 %, vurderes det imidlertid, at projektet ikke vil skade eller være en hindring for at opnå gunstig bevaringsstatus i området.



Udviklingen i dyreholdet i oplandet til Randers Yderfjord er på baggrund af CHR-data opgjort til et fald på ca. 2 % i perioden 2007-2012 (ved lineær regression på data for alle år i perioden 2007-2012 er faldet opgjort til 3,1 %,  $R^2 = 0,12$ ).

Da der er sket et fald i husdyrtrykket, og Randers Kommune ikke har kendskab til øvrige kilder i oplandet, der netto har medført øget kvælstoftilførsel til fjorden, vurderes projektet heller ikke i kumulation med andre projekter at være til skade for eller være en hindring for at opnå gunstig bevaringsstatus i Randers Yderfjord.

#### Hjarbæk Fjord

Landsplandirektivets målsætning for Hjarbæk Fjord er ikke opfyldt bl.a. på grund af for stor tilførsel af næringsstoffer fra oplandet.

#### *Projektets kvælstofpåvirkning af Natura 2000-området:*

Der er beregnet en udvaskning fra husdyrgødning på ca. 55 kg N/år fra de ansøgte arealer til Hjarbæk Fjord. Det svarer til ca. 0,004 % af den samlede beregnede udvaskning fra oplandet på ca. 1.535 tons N/år.

Hjarbæk Fjord vurderes at være et meget sårbart vandområde. Da det ansøgte i sig selv påvirker med mindre end 1 %, vurderes det imidlertid, at projektet ikke vil skade eller være en hindring for at opnå gunstig bevaringsstatus i området.

Udviklingen i dyreholdet i oplandet til Hjarbæk Fjord er på baggrund af CHR-data opgjort til et fald på ca. 3,7 % i perioden 2007-2012 (ved lineær regression på data for alle år i perioden 2007-2012 er faldet opgjort til 3,8 %,  $R^2 = 0,62$ ).

Da der er sket et fald i husdyrtrykket, og Randers Kommune ikke har kendskab til øvrige kilder i oplandet, der netto har medført øget kvælstoftilførsel til fjorden, vurderes projektet heller ikke i kumulation med andre projekter at være til skade for eller være en hindring for at opnå gunstig bevaringsstatus i Hjarbæk Fjord.

#### Mariager Yderfjord

Landsplandirektivets målsætning for Mariager Yderfjord er ikke opfyldt bl.a. på grund af for stor tilførsel af næringsstoffer fra oplandet.

#### *Projektets kvælstofpåvirkning af Natura 2000-området:*

Der er beregnet en udvaskning fra husdyrgødning på ca. 19 kg N/år fra de ansøgte arealer til Mariager Yderfjord. Det svarer til ca. 0,002 % af den samlede beregnede udvaskning fra oplandet på ca. 946 tons N/år.

Mariager Yderfjord vurderes at være et meget sårbart vandområde. Da det ansøgte i sig selv påvirker med mindre end 1 %, vurderes det imidlertid, at projektet ikke vil skade eller være en hindring for at opnå gunstig bevaringsstatus i området.

Udviklingen i dyreholdet i oplandet til Mariager Yderfjord er på baggrund af CHR-data opgjort til et fald på ca. 7,3 % i perioden 2007-2012 (ved lineær regression på data for alle år i perioden 2007-2012 er faldet opgjort til 8 %,  $R^2 = 0,84$ ).

Da der er sket et fald i husdyrtrykket, og Randers Kommune ikke har kendskab til øvrige kilder i oplandet, der netto har medført øget kvælstoftilførsel til fjorden, vurderes projektet heller ikke i kumulation med andre projekter at være til skade for eller være en hindring for at opnå gunstig bevaringsstatus i Randers Fjord fra Randers til Mellerup.

*Projektets fosforpåvirkning af Natura 2000-områderne:*

Som allerede nævnt lever bedriften op til Husdyrgodkendelseslovens generelle beskyttelsesniveau vedrørende fosfor. Det generelle beskyttelsesniveau sikrer som udgangspunkt, at marine Natura-2000-recipienter, der er overbelastet med fosfor, ikke påvirkes væsentligt fra projektet i sig selv og i kumulation med andre projekter.

En væsentlig forudsætning for beskyttelsesniveauet er dog, at husdyrtrykket ikke har været stigende i oplandet siden 1. januar 2007.

Som anført ovenfor har udviklingen i dyreholdene i oplandet til Randers Yderfjord, Hjarbæk Fjord og Mariager Yderfjord været faldende i perioden 2007-2012.

Da udbringningsarealerne i oplandet samtidig ligger udenfor oplande til fosforfølsomme Natura 2000 søer, vurderer Randers Kommune, at projektet ikke skader Natura 2000-området eller hindrer opnåelse af gunstig bevaringsstatus.

Randers Kommune har af hensyn til miljøgodkendelsens fleksibilitet åbnet mulighed for, at husdyrgødningen fra husdyrbruget kan erstattes af andre typer husdyrgødning eller anden organisk gødning (vilkår 30). Det forudsættes dog, at mængden af fosfor ikke overstiger den mængde, der indgår i den mængde husdyrgødningen der må udbringes – dvs. 6.741 kg P. Endvidere forudsættes, at mængden af uudnyttet kvælstof ikke overstiger mængden fra den udbragte husdyrgødningen – dvs. 6.785 kg N (21 kg N i dybstrøelse x 55 % + 27.119 kg N i svinegylle x 25 %).

**Drikkevand**

- Alle svinebrugets udbringningsarealer ligger i et område, der er udpeget som område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), heraf ligger ca. 195 ha i nitratfølsomt indvindingsområde (NFI).
- En del (ca. 75 ha) af arealerne i NFI ligger desuden indenfor indvindingsområder til almen vandforsyning (Linde og Østrup Skov vandværker).
- Oversigt over grundvandsforhold ses på **bilag 12**.

Kommunens vurderinger og bemærkninger*Det generelle beskyttelsesniveau*

I tilfælde, som her, hvor nitratudvaskningen allerede overstiger 50 mg/liter i nuværende drift fastsætter Husdyrloven et generelt krav om, at udvaskning af nitrat i nitratfølsomme områder ikke må øges i ansøgt drift. Udvasningen af nitrat fra udbringningsarealerne til rodzonen er beregnet til 74 mg nitrat/liter i nuværende drift og 72 mg nitrat/liter i ansøgt drift. Det er en forudsætning, at der etableres 7,0 % ekstra efterafgrøder og Randers Kommune har stillet fastholdelsesvilkår herom.

Randers Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af grundvand til drikkevandformål.

*Skærpet beskyttelsesniveau*

Randers Kommune har vurderet, om der er særlige forhold ud over det generelle beskyttelsesniveau, der taler for, at der skal fastsættes yderligere vilkår til beskyttelse af drikkevand.

Da der ikke er foretaget en geologisk detailkortlægning (zoner) og ikke foreligger indsatsplaner for området, vurderer Randers Kommune, at der ikke er grundlag for at stille vilkår der skærper det generelle beskyttelsesniveau.

### **Uheld**

Største risiko for uheld vurderes, at være i forbindelse med husdyrbrugets opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning.

Der forekommer ikke oplag af stoffer i sådanne mængder, at virksomheden er omfattet af Risikobekendtgørelsen.

### Kommunens vurderinger og bemærkninger

Randers Kommune har stillet en række skærpede vilkår, der sammen med de generelle regler på området vurderes at minimere risikoen for uheld. F.eks. er der stillet vilkår om gødningshåndtering.

Vilkårene kan dog ikke udelukke, at der kan ske uheld på virksomheden, og Randers Kommune har derfor stillet vilkår om, at virksomheden skal udarbejde en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres i tilfælde af uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

## **OFFENTLIGGØRELSE**

### Offentliggørelse af ansøgning

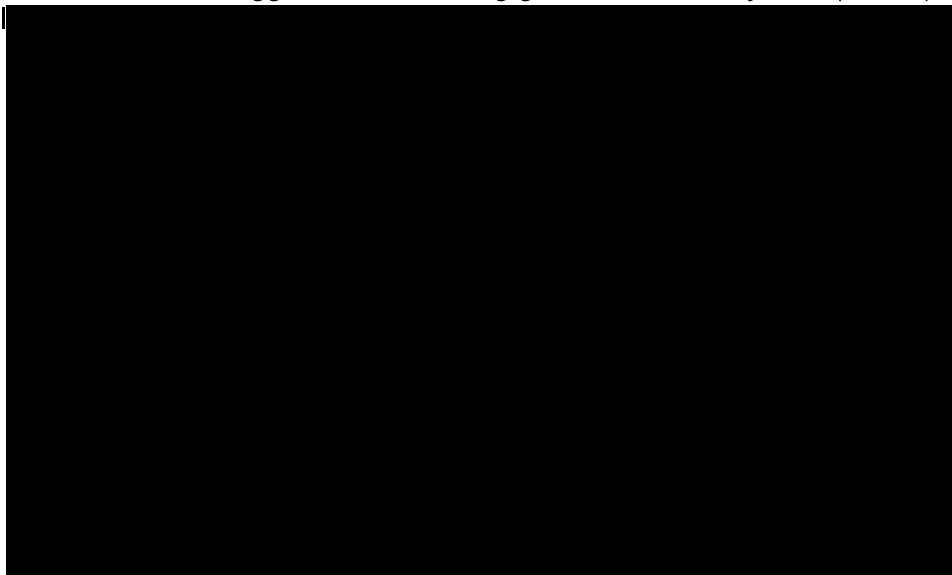
Ansøgning blev offentliggjort ved annoncering i Randers Onsdag den **15. april 2014**. Der indkom ingen anmodninger om, at se ansøgningsmaterialet eller få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

### Partshøring

Udkast til miljøgodkendelse har i perioden fra den 8. august til 6. oktober 2014 været sendt i høring hos følgende:

DN lokalafdeling, v/Christian Halgreen, Højvej 7, 8870 Langå, [christian@halgreen.dk](mailto:christian@halgreen.dk)

*Nabobeboelser beliggende indenfor lugtgeneafstand for byzone (762 m):*



nders NØ).



[REDACTED]

*Ejere af forpagtede arealer*

[REDACTED]

*Vandværker*

Linde Vandværk, v/formand Karlo Gustavsen, [REDACTED],  
[mail@lindemaskinstation.dk](mailto:mail@lindemaskinstation.dk)  
Østrup Skov Vandværk, VERDO VAND A/S, Peter Nordahn, Agerskellet 7, 8920 Randers NV,  
[PENO@verdo.dk](mailto:PENO@verdo.dk)

Indkomne bemærkninger til udkastet:

Beboerne på Lindegårdsvej 57 har udtrykt bekymring over forøgede lugtgener (**bilag 13**). [REDACTED] (Lindegårdsvej 65) og hans advokat Flemming Elbæk mener, at udvidelsen vil medføre uacceptable gener i form af lugt, støj og skadedyr. De opgivne afstande til Lindgårdsvej 65 i forbindelse med vurdering af lugtgener og vurderingen af påvirkningen af et engområde anfægtes. Endelig er det påpeget, at udvidelsen vil medføre værditab for den berørte ejendom (**bilag 14**). Det er Randers Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt opfylder samtlige af Husdyrlovens krav og bemærkningerne har ikke ført til væsentlige ændringer i afgørelsen. De fremførte bemærkninger om værditab af den berørte ejendom ligger udenfor Husdyrlovens rammer. Randers Kommune har dermed ikke hjemmel til, at stille skærpende vilkår der imødekommer disse.

Offentliggørelse af godkendelse

Godkendelsen bekendtgøres ved annoncering i Randers Onsdag den 15. oktober 2014, som er godkendelsens dato. Godkendelsen kan endvidere ses på [www.randers.dk](http://www.randers.dk).

Følgende er samtidigt hermed underrettet om godkendelsen:

Niels Martin Vestergård, Lindegårdsvej 62, 8930 Randers NØ, [mve@dlr.dk](mailto:mve@dlr.dk)  
Miljø & Natur Landbrugsrådgivning, v/Jakob Altenborg, [jakob@miljoeognatur.dk](mailto:jakob@miljoeognatur.dk)  
Lindegårdsvej 65 ([REDACTED])  
Beboerne, Lindegård  
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 Kbh. Ø, [dnranders-sager@dn.dk](mailto:dnranders-sager@dn.dk)  
DN lokalafdeling v. Christian Halgreen, [christian@halgreen.dk](mailto:christian@halgreen.dk)  
Danmarks Sportsfiskerforbund, [lbt@sportsfiskerforbundet.dk](mailto:lbt@sportsfiskerforbundet.dk) og [ta@sportsfiskerforbundet.dk](mailto:ta@sportsfiskerforbundet.dk)  
Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, [husdyr@ecocouncil.dk](mailto:husdyr@ecocouncil.dk)  
Dansk Ornitologisk Forening - Vesterbrogade 140 - 1620 København V, [natur@dof.dk](mailto:natur@dof.dk)  
DOF Randers, Lars Tom-Petersen, [REDACTED], [randers@dof.dk](mailto:randers@dof.dk)  
Sundhedsstyrelsen, Langelandsvej 8, 8940 Randers SV, [SENORD@sst.dk](mailto:SENORD@sst.dk)

## KLAGEVEJLEDNING

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet inden 4 uger fra annonceringens dato.

Klageberettiget er ovennævnte samt enhver, der har væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, som nævnt i husdyrlovens §§ 84, 85, 86 og 87.

Eventuel klage stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, men skal sendes som e-mail til [landbrug@randers.dk](mailto:landbrug@randers.dk), eller til Randers Kommune, Laksetorvet, 8900 Randers C, som sender den

videre med sagens øvrige oplysninger. Klagen skal være Randers Kommune i hænde senest den **12. november 2014 kl. 15.00.**

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. Klager modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Randers Kommune. Klager skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, [www.nmkn.dk](http://www.nmkn.dk), hvor der også findes oplysninger om tilbagebetaling af gebyret.

En klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet. Dette betyder, at afgørelsen straks kan tages i brug, men det sker på eget ansvar, da klageinstansen eventuelt kan ændre eller ophæve afgørelsen.

Søgsmål kan anlægges ved domstolene indtil 6 måneder efter godkendelsens dato.

## **BILAG**

- Bilag 1 – Ansøgningsskema skema nr. 53178, version 3
- Bilag 2 – Bygningsoversigt
- Bilag 3 – Kort over egne udbringningsarealer
- Bilag 4 – Beregning af tilladt kvælstof- og fosforudskillelse.
- Bilag 5 – Redegørelse for BAT
- Bilag 6 – Fotos af anlæggets beliggenhed
- Bilag 7 – Transportveje
- Bilag 8 – Beregning af opbevaringskapacitet
- Bilag 9 – OML resultatfil
- Bilag 10a og 10b – Naturområder
- Bilag 11 – Deposition af ammoniak
- Bilag 12 – Grundvandsforhold
- Bilag 13 og 14 – Partsindlæg